

Avalik arvamus Euroopa Liidu struktuurifondidest 2007

Uuringukeskus Klaster

2007

Sisukord

1. Summary.....	3
2. Kokkuvõte.....	5
3. Sissejuhatus.....	7
4. Metoodika.....	8
4.1 Valim.....	8
4.2 Andmekogumine.....	9
4.3 Statistiline viga.....	10
5. Tulemused.....	12
5.1 Kursisolek võimalusega EL toetustest	12
5.2 Hinnang struktuurifondide mõjule.....	15
5.3 Struktuurifondide spontaanne ja aidatud tuntus	16
5.4 Infokanalid.....	17
5.5 Struktuurifondide ja Sotsiaalfondi kodulehekülg	20
5.6 Teadlikkus teavitustegevusest.....	22
5.7 Korruptsioon.....	24
5.8 Toetuste tulemuslikkus.....	24
6. Lisa I: ankeet.....	26
7. Lisa II: tabeljaotused.....	34

1. Summary

- The main goal of this survey is to measure the awareness EU structural funds (SF).
- Current survey was carried out as a telephone interview (CATI), data collection period was from 25th of June to 9th of July. Sample size – 1 000 respondents (age 18-74, residents of Estonia)
- The general awareness of EU funding have risen to 93% (compared to last years 84%) and remains very high. Most widely known areas are environment (96% of respondents know that this is funded by EU), science and development (92%) and education (88%). The least about EU SF is known in the area of improvement of the public administration (65%). Funding of other fields (such as transportation, innovation etc) are rather highly know (all above 73%).
- About a quarter (24% of all respondents) have heard about EU structural funds, this result is very similar to previous years. The most acknowledged area of EU SF funding is to sustain Estonia's economic development (77%) and to rise competitiveness (68%).
- The public evaluation of the impact of EU SF funding to Estonian economy, has remained on the same level, compared to previous year (41% - v positive, 49% rather positive vs 30% v positive and 61% rather positive).
- EU SF spontaneous awareness remains rather low – the highest awareness has European Social Fund – 6% (the same fund has also the highest prompted awareness result – 58%).
- National newspapers (68%) and TV (59%) are considered to be the most important information channels for EU SF. Information from private consultants

and from different handouts were the most comprehensible. In contrast, information from different seminars was considered the most incomprehensible. TV and national newspapers were the most popular channels from where more information about EU SF anticipated.

- The webpages of EU SF (www.struktuurifondid.ee) and European Social Fund (www.sm.ee/esf) is quite unknown.
- Respondents were asked to spontaneously name something that has been funded by EU SF. Most frequently were named different logistical objects (roads, streets etc), agricultural objects and activities and also education.
- Only 5% of respondents thought that EU funding is clear and not corrupted (5% - agree, 17% rather agree); 63 % did not agree. 58% (16% - agree and 42 rather agree) that EU funding is directed to the right places. This result is roughly the same as previous year.

2. Kokkuvõte

- Käesoleva uuringu eesmärgiks on mõõta EL struktuurifondide tuntust. Uuring viidi läbi telefoniküsitlusena (CATI), andmekogumine toimus ajavahemikul 25. juuni kuni 9. juuli 2007. Valimi suuruseks on 1000 respondenti (vanusepiirid 18-74).
- Teadlikkus EL toetustest püsib väga kõrge (93% vastanutest olid kursis, vrdl eelmisel aastal 84%). Kõige rohkem toetusi saavateks valdkondadeks peetakse *keskkonnakaitset* (96% vastanutest oli kursis faktiga, et antud valdkonda toetatakse), *teadus ja arendustegevust* (92%) ning *haridust* (88%). Kõige vähem on teada EL toetustest *haldusvõimekuse tõestamiseks* (65%). Ülejäänud valdkondade (nt transport, innovatsioon jne) toetustest on vastajad üsna hästi kursis (kõrgem kui 73%).
- Ca veerand vastanutest (24%) on kuulnud EL struktuurifondidest (aasta jooksul teadlikkusest muutust pole toimunud). Enim ollakse kursis toetustega struktuurifondidest, mille eesmärgiks on *Eesti jätkusuutliku majandusarengu tagamine* (77%) ning *konkurentsivõime tõstmine* (68%).
- Hinnang struktuurifondidest saadavatele toetustele püsib kõrge – 41% v. positiivne, 49% positiivne vs 2006 aasta tulemus 30% v. positiivne ning 61% positiivne.
- Erinevate struktuurifondide spontaanne tuntus on jäänud suhteliselt madalale tasemele – enim ostakse nimetada Euroopa Sotsiaalfondi – 6%. Euroopa Sotsiaalfond on ka kõige kõrgema
- Tähtsaimateks infokanaliteks, mille kaudu saadakse infot struktuurifondide kohta, peetakse üleriigilisi ajalehti (68%) ning televisiooni (59%). Kõige arusaadavamad infot jagasid erakonsultandid ning seda saada erinevatest infomaterjalidest (nt voldikud jne). Kõige raskemini arusaadavamad infot saadi erinevatelt seminaridelt.

Infot sooviti rohkem üleriigiliste ajalehtede ning televisiooni kaudu.

- Nii EL struktuurifondide kodulehekülj kui ka Euroopa Sotsiaalfondi kodulehekülj on laiemale avalikkusele tundmatud.
 - Vastajatel paluti nimetada spontaanselt objekte või tegevusi, mida on EL toetanud. Ligi pooled vastajatest (46%) teadsid, et Euroopa Liidu raha on kasutatud teede ehitamisel. Väga paljud vastajad (39%) märkisid, et toetust on saanud põllumajandus ja maaelu üldisemalt. Ülejäänud valdkondi nimetati märksa vähem.
 - Täiesti läbipaistvaks peab seda protsessi vaid 5% vastanuist, pigem läbipaistvaks 17%. 29% peab toetuste jagamist pigem korrumpeerunuks/läbipaistmatuks ning 34% täiesti läbipaistmatuks. 16% ei oska hinnangut anda.
- Vastajatel paluti avaldada arvamust, kas Euroopa Liidu raha suunatakse nende arvates õigetesesse valdkondadesse. 58% leidis, et raha suunatakse kindlasti või pigem õigetesesse valdkondadesse, 25% arvas, et raha ei lähe õigesse kohta.

3. Sissejuhatus

Käesolev uuringuaruanne on koostatud **Rahandusministeeriumi** tellimusel läbiviidud elanikkonna küsitluse tulemuste põhjal. Uuringu üldiseks eesmärgiks oli selgitada välja avalik arvamus, mis puudutab Euroopa Liidu struktuurifonde ning nendest antavatele toetustele. Täpsemalt on uuringu eesmärkideks selgitada välja:

- elanikkonna kursisolek EL toetustega (sh struktuurifondide spontaanne ja aidatud tundus)
- hinnang struktuurifondide mõjule, toetuste tulemuslikkusele ning korruptiivsusele
- elanikkonna poolt kasutatavad infokanalid
- kursisoleks struktuurifondide ja sotsiaalfondi koduleheküljega
- teadlikkus erinevatest teavitustegevustest

Võimaluse korral on võrreldud saadud tulemusi eelmiste aastate (2006 ja 2005) samalaadse uuringu tulemustega. Käesolev aruanne koosneb kolmest osast – meetodika (valimi, andmekogumise ning veapiiride) ülevaatest, tulemustest ning lisast, mis sisaldab kasutatud ankeedi näidist.

Kasutatavad lühendid:

- EL – Euroopa Liit
- ESF – Euroopa Sotsiaalfond
- SF - Struktuurifond

Uuringu aruande koostajaks on **Uuringukeskus Klaster** (www.klaster.ee e-post: info@klaster.ee tel 730 4590).

4. Metoodika

Käesolev peatükk annab ülevaate uuringus kasutatud metoodikast.

4.1 Valim

Valimi moodustamise aluseks olid kõik 18 – 74 aastased Eesti Vabariigi elanikud ning kasutatud valim on esinduslik vastaja soo, vanuse ning elukoha suhtes. Valimi planeeritud mahuks oli 1000 vastanut, lõplikuks suuruseks kujunes **998** vastajat. Kogutud andmed on üldistatavad kogu Eesti vastavaealisele elanikkonnale

		Arv	Osakaal %
Sugu	Mees	464	47
	Naine	534	54
Vanus	<20	44	4
	20 - 29	203	20
	30 - 39	185	19
	40 - 49	188	19
	50 - 59	179	18
	60 - 74	198	20
	Haridus	Kuni põhiharidus	129
Kesk või keskeriharidus		578	58
Kõrgharidus		287	29
Sissetulek pereliikme kohta	kuni 2000 kr	46	5
	2001 - 3000 kr	91	9
	3001 - 4000 kr	243	25
	4001 - 6000 kr	253	26
	üle 6000 kr	358	36
Piirkond	Harjumaa	436	44
	Lääne-Eesti + saared	114	11
	Virumaa	159	16
	Kesk-Eesti	91	9
	Lõuna-Eesti	197	20

Tabel 1: Valimi proportsioonid

Lisaks tavapärasele taustatunnustele oli antud uuringus lisatud järgnevad meediakasutamise indikaatorid – teleri vaatamine, raadio kuulamine, ajalehtede lugemine ning interneti kasutamine.

	TV (%)	Raadio (%)	Ajaleht (%)	Internet (%)
Järjekindlalt iga päev	68,0	52,9	60,2	30,7
Pidevalt, ehkki mitte iga päev	18,3	16,2	14,6	10,7
Juhuslikult, vahetevahel	8,2	18,8	14,8	15,5
Väga harva	2,9	7,2	7,7	9,4
Üldse mitte	2,5	5,0	2,8	33,6
Kokku	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabel 2: Meediakasutus-taustakategooriate jaotused

Kõige intensiivsem meediakanal on oodatult televisioon, sellele järgneb kirjutav meedia ajalehtede näol. Raadio ning internet leiavad kanalina väiksemat kasutust. Antud jaotusi (tabel 2) kinnitavad ka muud uuringukeskuse Klaster poolt läbiviidud meediakasutuse uuringud.

4.2 Andmekogumine

Andmekogumine viidi läbi telefoniküsitlusena küsitlusperiood kestis 2007. aasta juuni lõpust juuli alguseni (täpsemalt 25. juuni kuni 9. juuli).

- Vastajate valik toimub numbriväljavõttest saadud telefoninumbrite lihtsa juhuvaliku põhjal. Numbripank koostatakse arvuti poolt vastavate piirkondade numbrivahemike piires juhuslike telefoninumbrite genereerimisel.

- Vastajate valikul kasutatakse nn noorema mehe reeglit.
- Jooksvalt kontrollitakse vanuselist, soolist ning linna/maa elanike jaotust igas piirkonnas etteantud kvootidega, mis kokkuvõttes tagab üldkogule võimalikult täpse vastava proportsionaalse jaotuse.

Andmete töötlemiseks kasutati andmetötluspaketti SPSS v15.

4.3 Statistiline viga

Valimist arvatud osakaalud ei hinda üldkogumi osakaalu täpselt, tuleb arvestada juhusest tingitud veaga. Piisavalt suure valimi korral saab leida üsna kitsa vahemiku, kuhu tegelik väärtus kuulub väga suure tõenäosusega.

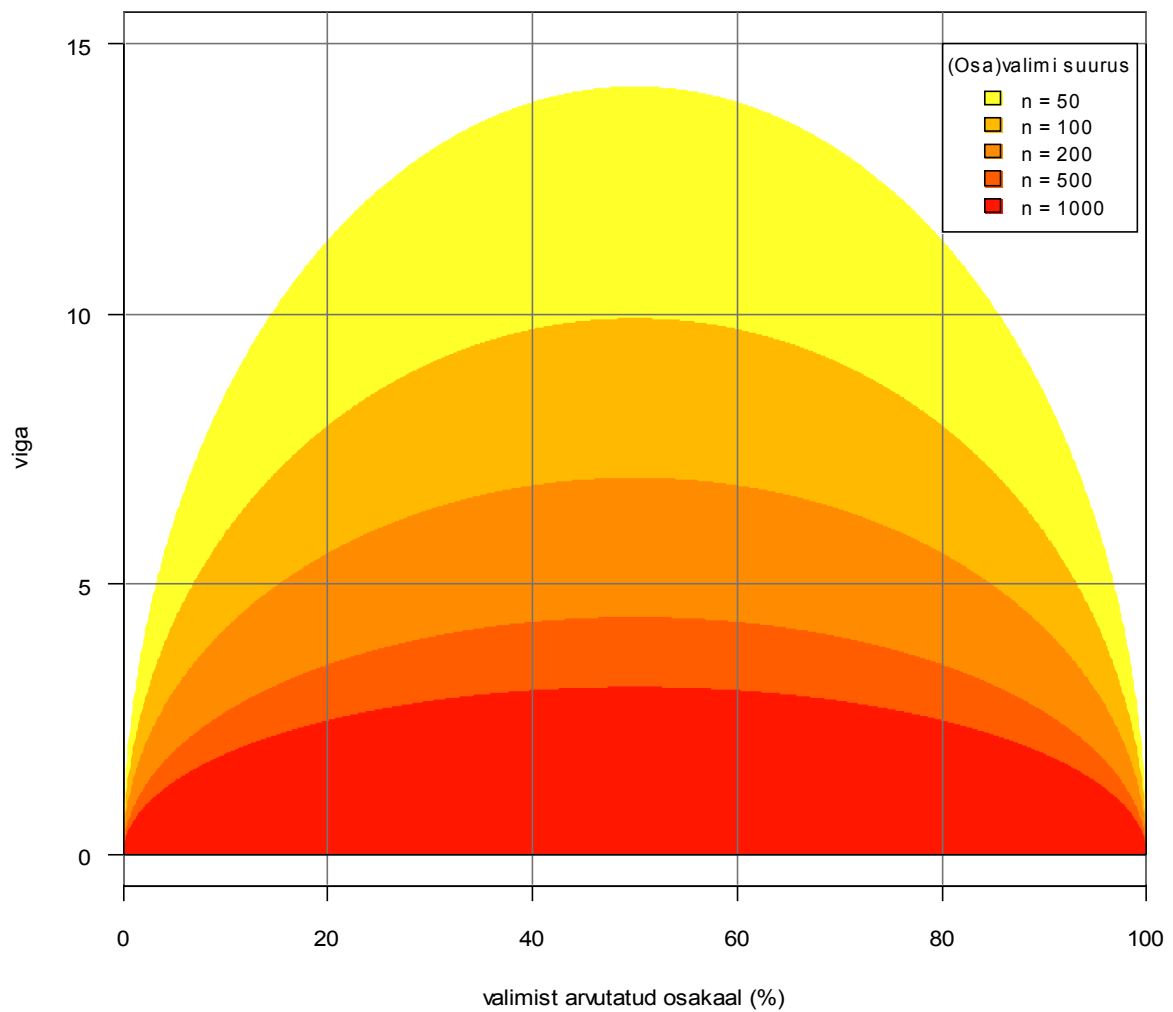
Järgneva graafiku abil on võimalik leida 95%-usaldusvahemik s.o. vahemik, mis katab tegelikku osakaalu tõenäosusega 0,95.

Vahemik esitub kujul: valimist arvatud osakaal \pm viga.

Viga sõltub:

- valimimahust: mida suurem valim, seda väiksem viga;
- osakaalu suurusest, millele usalduspiire leitakse. Mida lähemal on hinnatud osakaal 50%-le, seda suurem võib olla viga.

Statistiline viga usaldusnivool 0,05

Joonis 1: Statistilise vea piirid

5. Tulemused

Käesolev peatükk annab ülevaate tulemustest ning võimalusel võrdleb eelnevate aastate samalaadsete uuringute tulemustega.

5.1 Kursisolek võimalusega EL toetustest

Eesti elanikkonna üldine teadlikkus EL rahalistest toetustest on endiselt väga kõrge (tabel 3). Samuti on teadlikkus viimase aasta jooksul taas kasvanud.

	2007 (%)	2006 (%)	2005 (%)
Jah	93	84	88
Ei	6	11	9
Ei oska öelda	1	5	3

Tabel 3: Teadlikkus Euroopa Liidu rahalistest toetustest Eestile

Väheminformeeritud gruppidega tõusevad esile kuni 20 aastased (kellest pole toetusest kuulnud 20%), kuni põhiharidusega inimesed (13%) ning madalama sissetulekuga inimesed (15%).

Vastajatel paluti erinevate valdkondade kohta anda hinnang, kas Euroopa Liit neid konkreetseid valdkondi rahaliselt toetab Eestis. Toetatavate valdkondade nimetamisel selgub, et kõige enam seostub inimestele EL toetustega keskkonna, teadus- ja arendustegevuse ning hariduse rahastamine (vt tabelist 4).

Kuigi erinevates ankeetides on käsitletud toetatavate valdkondade teemat erinevate sõnastuste ning täpsusastmega, saab üldistavalt öelda, et võrreldes 2005. ja 2006. aastaga on tänavu toimunud oluline nihe positiivsete hinnangute suunas. Spetsiifiliste valdkondade teadlikkuse puhul joonistub käesoleva aasta välja iseloomulik hoiak, et EL toetab suuremat osa eluvaldkondadest.

Sellest tulenevalt võib üldistada, et teadlikkus EL toetustest valdkondade lõikes on

hägune, mida kinnitab ka spordi ning kultuuri sage nimetamine toetatavate valdkondade loetelus.

	2007 (%)	2006¹ (%)
Keskkonnahoid	96	61
Teadus- ja arendustegevus	92	
Haridus	88	50
Regionaalne ja kohalik areng	86	
Ettevõtlus ja innovatsioon	86	51
Kultuur	85	
Tervishoiu ja hoolekande infrastruktuur	82	
Transport	76	
Energiamajandus	75	
Infoühiskond	75	26
Tööturg	73	48
Sport	65	
Haldusvõimekuse tõstmine	65	

Tabel 4: Teadlikkus Euroopa Liidu poolt toetatavatest valdkondadest.

Tabelis 4 tuuakse välja valdkondade võrdlus 2006. aastaga. Kuna vastusevariandid on aastate lõikes erineva sõnastusega, siis konkreetse spetsiifilise valdkonna dünaamikat analüüsida pole võimalik. Selle asemel saab välja tuua, kuidas on valdkondadevaheline tuntus aastaga muutunud – sisuliselt on tuntuste jaotus üksteise suhtes jäänud samaks, kuid ainsa erandina on teinud märkimisväärse kasvu teadlikkus infoühiskonna valdkonna

¹ 2006. aasta ankeedis ei esinenud kõiki loetletud valdkondi ning olemasolevad valdkonnad olid 2007. aasta ankeediga võrreldes erineva sõnastusega. Seetõttu pole võimalik hinnata toetuste teadlikkuse arengu dünaamikat.

toetamisest.

Edasi testiti vastajate teadlikkust Euroopa Liidu toetustest struktuurifondide teemaliste küsimustega. Struktuurifondide toetustest on teadlik 24% Eesti elanikkonnast (tabel 5). Selline osakaal on sisuliselt samal tasemel olnud viimased kolm aastat, kuna võrdlusele tuleb silmas pidada, et kõikumised jäävad juhuvalimist tulenevate statistilise vea piiridesse. Samas on toimunud väiksemamahuline kasv selles grupis, kus vastajad pole kindlad, kas nad on struktuuritoetustest kuulnud või mitte.

Üldjoontes on teadlikkus kõikides gruppides ühtlaselt jagunenud. Pisut suurem on see vanusegrupis 40-49 (32% on kuulnud struktuurifondidest), kõrgharitate hulgas (39%) ning igapäevaselt internetis uudiseid lugevate inimeste hulgas (32%). Teiste meediakanalite võrdluses olulisi erisusi pole.

	2007 (%)	2006 (%)	2005 (%)
Jah	24	28	24
Ei ole	59	67	58
Ei oska öelda	16	5	18

Tabel 5: Teadlikkus Euroopa Liidu struktuurifondide toetustest.

Struktuuritoetuste jagamise peamise põhjusena toob 77% vastajatest esile eesmärgi tagada Eestis jätkusuutlik majandusareng. Tabelis 6 toodud nimekirja põhjal võib üldistades järeldada, et elanikkonna hoiakutes domineerivad EL struktuuritoetustele suuremas osas majanduslikud seletused.

Teise põhjenduste-grupi moodustavad toetuste spetsiifilised sihtrühmad - ligi poolte arvates on struktuuritoetused suunatud muuhulgas keskkonna kaitseks, inimkapitali arendamiseks ning puuetega inimeste toetamiseks.

Selgelt kõige vähem peavad inimesed struktuurifondide eesmärgiks eurole ülemineku

kiirendamist.

	2007 (%)
Et tagada Eestis jätkusuutlik majandusareng	77
Et tõsta Eesti konkurentsivõimet Euroopas	68
Sest Eesti on majanduslikult vähemarenenud piirkond	61
Keskkonna kaitseks	55
Inimressursside ja tööhõive arendamiseks	50
Puuetega inimeste ebavõrdsuse vähendamiseks	45
Et Eesti saaks eurole üle minna	28

Tabel 6: Euroopa Liidu struktuuritoetuste eesmärgid.

5.2 Hinnang struktuurifondide mõjule

Teiseks paluti vastajatel paluti hinnata Euroopa Liidu struktuuritoetuste mõju Eesti majandusarengule. Tulemuste jaotusest käesoleval ja möödunud aastal annab ülevaate tabel 7. Eelmisel aastal küsiti küsimus neilt, kes olid kuulnud struktuurifondidest, sel aastal kõigilt. Struktuurifondidest kuulnute arvamustes esineb rohkem väga positiivseid hinnanguid kui mittekuulnute arvamustes, väga positiivsete hinnangute osakaal on oluliselt suurem kui möödunud aastal (41% vs 31%).

Milliseks hindate Euroopa Liidu struktuuritoetuste mõju Eesti majandusarengule?	Kõik vastajad n = 995	Kuulnud EL SF-dest n = 238	Kuulnud EL SF-dest n = 278
	2007 (%)	2007 (%)	2006 (%)
Väga positiivseks	31	41	30
Pigem positiivseks	56	49	61
Pigem negatiivseks	6	7	2
Väga negatiivseks	1	2	0
Ei oska öelda	5	1	7

Tabel 7: Hinnangud Euroopa Liidu struktuuritoetuste mõjule Eesti majandusarengule 2006-2007. Vastuste üldjaotused protsentides.

Valdavalt hinnatakse mõju heaks: 88% vastanutest hindab struktuuritoetuste mõju väga positiivseks või pigem positiivseks. Arvamused ei erine sooti, optimistlikumad ollakse vanuserühmas 20-29 (95% hindab mõju positiivseks). Mida kõrgem haridus ja sissetulek, seda positiivsemaks hinnatakse struktuuritoetuste mõju.

5.3 Struktuurifondide spontaanne ja aidatud tuntus

EL struktuurifondide tuntus mõõdeti kahe mõõdikuga – spontaanse tuntuse ning aidatud tuntuse abil:

- **spontaanse tuntuse** puhul paluti nimetada vastajal nimetada pähetorkavaid struktuurifonde
- **aidatud tuntuse** puhul nimetati erinevaid struktuurifonde ning paluti vastajal hinnata, et kas ta on kuulnud neid eelneval või mitte.

Kõige tuntumaks struktuurifondiks on Euroopa Sotsiaalfond (6% vastanutest oskas seda spontaanselt nimetada), Euroopa Regionaalarengu Fondi oskas nimetada 5% ning

Ühtekuuluvusfondi oskas nimetada ainult 3% vastanutest.

		Koos 2007 (%)	Koos 2006 (%)	Muutus (%)
Kas oskate nimetada mõnda konkreetset EL struktuurifondi?	Ei oska öelda	60	51	+ 9
	Pakub vale fondi	32	-	-
	Euroopa Sotsiaalfond	6	16	- 10
	Euroopa Regionaalarengu Fond	5	16	- 11
	Ühtekuuluvusfond	3	1	+ 2

Tabel 8: Struktuurifondide spontaanne tuntus

Teise tuntuse liigi – aidatud tuntuse puhul loeti ette järgnevad struktuurifondid ning vastaja pidi iga fondi puhul hindama, et kas ta on kuulnud sellest eelnevalt või mitte.

		Koos 2007 (%)	Koos 2006 (%)	Muutus (%)
Kas olete kuulnud EL struktuurifondidest?	Euroopa Regionaalarengu Fond	84	48	+ 36
	Ühtekuuluvusfond	65	11	+ 54
	Euroopa Sotsiaalfond	58	36	+ 22
	Ei tea neist ühtegi	5	23	- 21

Tabel 9: Struktuurifondide aidatud tuntus

Kõige rohkem oldi kuulnud Regionaalarengu Fondi kohta, teiseks Ühtekuuluvusfondi kohta ning viimasena Sotsiaalfondi kohta. Vastanuid, kes ei olnud kuulnud ühestki fondis ka aidatud tuntuse puhul oli käesoleval aastal 5% (vrdl eelmisel aastal 23%).

Kokkuvõtvalt võib öelda, et struktuurifondide spontaanne tuntus on langenud mõõdukalt ning aidatud tuntus on kasvanud tunduvalt.

5.4 Infokanalid

Eraldi ploki moodustasid küsimused infokanalite kohta, mille kaudu on saadud infot EL

struktuurifondide kohta, samuti millistest kanalitest soovitakse rohkem infot tulevikus saada.

		Kokku 2007 (%)	Kokku 2006 (%)	Kokku 2005 (%)
Millistest kanalitest on EL struktuuri fondide kohta infot saanud?	üleriigiline ajaleht	68	21	35
	televisioon	59	39	52
	kohalik ajaleht	42	12	28
	raadio	39	22	35
	internet	36	31	30
	muu	26	2	6
	infomaterjalid (brošüür, voldikud)	10	15	22
	toetust jagavatest asutustest	5	4	6
	infopäevad ja seminarid	4	-	-
	maakondlik arengukeskus	3	7	3
	erakonsultandid	1	-	-
	ei ole kuskilt infot saanud	0	25	12

Tabel 10: Erinevad infokanalid, mille kaudu saadakse infot EL struktuurifondide kohta

Muud lisatud vastusevariandid: ajakiri „Eesti Edu“, ametnikud, e-mail, koolid, koolitused, külanaiste käest ka kuulsin. Külaseltsist, lisaerialana õppis ülikoolis, majanduskool, oma ametiga seoses, on ise riigiametnik, raamatud, riigieelarve, sõbrannad, Taluliit, tuttavad, töö-alaselt.

Lisaks olemasolevatele kanalitele paluti hinnata ka kanalitest tuleva info arusaadavust.

	info oli arusaadav (rea %)	info polnud arusaadav (rea %)
erakonsultandid	100,0	,0
infomaterjalid (brošüür, voldikud)	78,9	21,1
maakondlik arengukeskus	65,9	34,1
toetust jagavatest asutustest	61,1	38,9
televisioon	59,7	40,3
üleriigiline ajaleht	52,7	47,3
muu allikas	52,4	47,6
raadio	52,2	47,8
kohalik ajaleht	50,8	49,2
internet	45,1	54,9
infopäevad ja seminarid	34,6	65,4

Tabel 11: Info arusaadavus kanalite lõikes

Infokanalitest saadavat infot peetakse pigem arusaadavaks – kõige arusaadavam on erialakonsultantide poolt antav info (alati arusaadav), teiseks on väga arusaadavad erinevad infomaterjalid (79%) vastanutest leidis, et need on arusaadavad, samuti on arusaadav ka info mida jagatakse maakondlikes arenduskeskustest ning toetusi jagavatest asutustest (vastavalt 61% ja 50%).

Ülejäänud kanalite puhul (nt televisioon, ajalehed, raadio jne) jääb arusaadavus kõrgemaks kui 50%.

Kõige vähem arusaadavam info jõuab vastajateni interneti (45% on arusaadav) ning infopäevade ja seminaride kaudu, mille puhul ainult kolmandik vastanutest leidis, et tegemist on arusaadava informatsiooniga, mida seal jagatakse. Kuivõrd eelmistel aastatel ei ole ankeedis olnud küsimusi info arusaadavuse kohta, ei ole võimalik teha võrdlusi aasta lõikes.

Lisaks infokanalitele ning nende arusaadavusele, oli plokis ka küsimus, mille eesmärgiks on välja selgitada, millistest kanalitest soovitakse rohkem infot.

		Koos 2007 (%)	Koos 2006 (%)	Koos 2005 (%)
Millistest kanalitest sooviks rohkem infot?	televisioon	47	39	52
	üleriigiline ajaleht	44	21	35
	internet	34	31	30
	kohalik ajaleht	26	12	28
	raadio	24	22	35
	ei soovi infot	15	25	12
	infomaterjalid (brošüür, voldikud)	9	15	22
	infopäevad ja seminarid	4	-	-
	maakondlik arengukeskus	3	7	3
	muu	3	2	6
	toetust jagavatest asutustest	2	4	6
	erakonsultandid	1	-	-

Tabel 12: Infokanalid, millest soovitakse rohkem infot

Kõige rohkem soovitakse infot juurde televisioonist (47%) ning üleriigilistest ajalehtedest (44%). Muudest kanalitest – interneti, kohalik ajaleht, raadio soovitakse vähem. Infopäevad ja seminarid, maakondlikud arengukeskused, toetusei jagavad asutused ning erakonsultandid pakuvad huvi väga vähestele (vähem kui kümnele protsendile vastanutest).

Muutustest aastate lõikes on vähe välja tuua, üldjoontes on pilt sama. Kui midagi siiski tuua välja, siis huvi suurenemine televisiooni vastu ning huvi vähenemine üleriigiliste ajalehtede vastu. Siiski on muutused tagasihoidlikud ning napilt ületavad statistilist viga.

5.5 Struktuurifondide ja Sotsiaalfondi kodulehekülj

Nendelt vastajatelt, kes olid teadlikud struktuurifondide olemasolust, küsiti lisaküsimusi

struktuurifondide ning Euroopa Sotsiaalfondi kodulehe tuntuse kohta.

Struktuurifondide kodulehekülje külastatavus on üldjoones varasemate aastatega samal tasemel. Struktuurifondidest kuulnud inimestest on kokku külastanud internetilehekülge www.struktuurifondid.ee 18%. Suurim muutus on toimunud selles grupis, kes pole kodulehte külastanud. Kuni 2006. aastani on liikunud teadlikkus kasvava tempoga, kuid tänaseks aastaks on see kukkunud 10 protsendini. Samal ajal on märkimisväärselt kasvanud nende inimeste hulk, kes pole internetileheküljest midagi kuulnud.

	2007 (%)	2006 (%)	2005 (%)
Olen sealse infoa kursis	5	3	4
Olen põgusalt tutvunud	13	8	12
Olen sellest kuulnud	10	37	25
Ei ole kuulnud	72	46	48

Tabel 13: Struktuurifondide kodulehekülje tuntus.

Kõige enam on struktuurifondide koduleheküljega tutvunud inimesed vanuses 20-49, kelle hulgast 24% struktuurifondidest kuulnutest on külastanud ka kodulehekülge.

Infoallikatest on kõige efektiivsemaks kanaliks kodulehe külastatavuse suurendamisel internet, mille aktiivsed kasutajad on praeguseks teiste kanalite kasutajatega võrreldes pisut suurema teadlikkusega.

Seevastu Euroopa Sotsiaalfondi kodulehekülg on struktuurifondidega võrreldes oluliselt väiksema külastatavusega. Struktuurifondidest teadlike inimeste seas on ESF kodulehel käinud 6%. Kuulnud, kuid mitte kunagi külastanud inimesi on siinjuures 10%, mis on sama suurusjärgu kui struktuurifondide kodulehel.

Keskmisest enam on ESF-i kodulehel toimuvaga kursis kõrgharidusega inimesed.

	2007 (%)
Olen sealse infoga kursis	1
Olen põgusalt tutvunud	5
Olen sellest kuulnud	10
Ei ole kuulnud	84

Tabel 14: Euroopa Sotsiaalfondi kodulehekülje tuntus.

5.6 Teadlikkus teavitustegevusest

Eraldi küsimusteploki moodustasid 2 küsimust teadlikkuse kohta erinevatest teavitustegevustest. Esiteks küsimus – milliste teavitustegevustega ollakse kursis ning teiseks, milliseid toetust saanud objekte osatakse spontaanselt nimetada.

		Koos (%)
Millistest teavitustegevustest teadlik?	Telesaade "Kuhu lähed, euroraha"	48
	Ei tea neist ühtegi	38
	Ajakiri „Eesti areng“	21
	Delfi euroraha keskkond	9

Kõige enam tuntakse telesaadet „Kuhu lähed, euroraha“, mida teadsid praktiliselt pooled vastanud (48%), ajakirja „Eesti Areng“ teadis viiendik vastanutest (21%). Delfi euroraha keskkonnas oli käinud kümnendik vastanutest (9%). Mitte ühtegi eelpoolmainitutest ei teadnud 38%.

Vastused ei erine soo, sissetuleku ega piirkonna lõikes. Mõningal määral oodatult on kõige madalam teadlikkus erinevate teavitustegevuste vallas noorte seas (53% ei tea neist ühtegi – vrld 38% üldpopulatsioonist), samuti on täiesti oodatavaks tulemusteks, et telerit harva vaatavad inimesed on vähem kursis telesaatega, ajalehti harva lugevad inimesed teavad vähem ajakirja ning internetti vähekasutavad vastajad on vähem käinud

Delfi euroraha keskkonnas.

Vastajatel paluti vastata konkreetseid objekte või tegevusi, mis on Euroopa Liidult toetust saanud. Vastused klassifitseeriti valdkondadesse, enim esinenud valdkondadest annab ülevaate tabel 1. Lahtise küsimuse kohta on vastamise määr küllalt suur, ainult 21% respondentidest jäid vastuse võlgu. Enamasti ei nimetatud siiski konkreetseid objekte, vaid üldsõnaliselt mõni valdkond (nt põllumajandus, keskkonnakaitse jne). Ligi pooled vastajatest (46%) teadsid, et Euroopa Liidu raha on kasutatud teede ehitamisel. Nimetati ka konkreetseid teid (Tallinn-Tartu, Tallinn-Narva, Via Baltica jne). Väga paljud vastajad (39%) märkisid, et toetust on saanud põllumajandus ja maaelu üldisemalt (külaliikumised). Ülejäänud valdkondi nimetati märksa vähem. Neist oli enim esindatud haridus (arvutiklassid, võimlad, mõisakoolid, eesti keele õpe venelastele jne), kultuur ja turism (nt turismitalud, KUMU, lodi) ning veemajandusega seonduv (veepuhastusseadmed, veevõrk, kanalisatsioon).

Valdkond	Osakaal (%)
Maanteed, teede-ehitus, tänavad	46
Maaelu, põllumajandus	39
Haridus, teadus, keeleõpe	10
Keskkond	9
Kultuur, turism	8
Veemajandus, kanalisatsioon	7
Meditiin	4
Ehitus	2
Sadamad, sillad	2
Puuetega inimesed	1
Muu	6
Ei osanud nimetanud ühtki konkreetset objekti ega valdkonda	21

Tabel 1: Vastajate spontaanselt nimetatud valdkonnad, mis on saanud Euroopa Liidult toetust. Vastuste üldjaotus protsentides.

5.7 Korrupsioon

Kõigilt vastajatelt küsiti arvamust, kas Euroopa Liidu toetuste planeerimine ja jagamine on läbipaistev ja korrupsioonivaba (vt tabel 15). Täiesti läbipaistvaks peab seda protsessi vaid 5% vastanuist, pigem läbipaistvaks 17%. 29% peab toetuste jagamist pigem korrumppeerunuks/läbipaistmatuks ning 34% täiesti läbipaistmatuks. 16% ei oska hinnangut anda.

		Osakaal %
Kas EL toetuste planeerimine ja jagamine Eestis on Teie arvates läbipaistev ja korrupsioonivaba?	Jah, kindlasti	5
	Pigem jah	17
	Pigem ei	29
	Kindlasti mitte	34
	Ei oska öelda	16

Tabel 15: Arvamused EL toetuste jagamise ja planeerimise läbipaistvuse ja korrupsioonivabaduse kohta. Vastuste üldjaotused protsentides

Vastused ei erine soo lõikes. Nooremad vastajad peavad toetuste planeerimist ja jagamist läbipaistvamaks: täiesti või pigem korrupsioonivabaks peavad seda 33% alla 20-aastastest ning 26% 20-29-aastastest. Mida kõrgem haridus, seda läbipaistvamaks peetakse toetuste jagamist ja planeerimist.

5.8 Toetuste tulemuslikkus

Vastajatel paluti avaldada arvamust, kas Euroopa Liidu raha suunatakse nende arvates õigetes valdkondadesse. 58% leidis, et raha suunatakse kindlasti või pigem õigetes valdkondadesse, 25% arvas, et raha ei lähe õigesse kohta. Need tulemused on sarnased eelmise aastaga (vt tabel). Suurenenud on nende osakaal, kelle arvates läheb raha *kindlasti* õigesse kohta (+10%), samas on pisut rohkem ka neid, kelle meelest raha suunatakse *kindlasti* valedesse valdkondadesse (+3%).

Sarnaselt möödunud aastaga olid pisut negatiivsemalt meelestatud need, kes polnud kuulnud, et Eesti saab rahalist toetust Euroopa Liidust (30% arvas, et raha ei lähe õigesse kohta). Positiivsemad vastused tulid meestelt (63% arvas, et raha suunatakse õigetesse valdkondadesse), kõrgharitudelt (63%), jõukamatelt (65% üle 6000 kroonise sissetulekuga inimestest) ning regulaarsetelt lehelugejatelt (61%). Optimistlikumad olid noored inimesed: 65% 20-29-aastastest ning 67% 30-39-aastastest vastajatest leidis, et Euroopa Liidu raha läheb õigesse kohta.

Kas teie arvates suunatakse Euroopa Liidu raha praegu õigetesse valdkondadesse?	2007, n = 996 (%)	2006, n = 997 (%)
Jah, kindlasti	16	6
Pigem jah	42	50
Pigem ei	19	19
Kindlasti mitte	6	3
Ei oska öelda	17	22

Tabel 16: Arvamused Euroopa Liidu raha valdkondadesse suunamise kohta 2006-2007. Vastuste üldjaotused protsentides.

6. Lisa I: ankeet

A01: Maakond

Harju maakond

Hiiu maakond

Ida-Viru maakond

Järva maakond

Jõgeva maakond

Lääne maakond

Lääne-Viru maakond

Põlva maakond

Pärnu maakond

Rapla maakond

Saare maakond

Tartu maakond

Valga maakond

Võru maakond

Viljandi maakond

A02: Sugu

Mees

Naine

A03: Vanus

B01: Kas olete kursis, et Eesti saab rahalist toetust Euroopa Liidust?

Jah, olen kuulnud

Ei ole kuulnud

Ei oska öelda

B02: Millistes valdkondades alljärgnevatest on võimalik taotleda Euroopa Liidult toetusi?

	Ei	Jah
Energiamajandus		
Ettevõtlus ja innovatsioon		
Haldusvõimekuse tõstmine		
Haridus		
Infoühiskond		
Keskkonnahoid		
Kultuur		
Regionaalne ja kohalik areng		
Sport		
Teadus- ja arendustegevus		
Tervishoiu ja hoolekande infrastruktuur		
Transport		
Tööturg		

B03: Kas olete kuulnud Euroopa Liidu struktuurifondide toetustest?

Jah

Ei ole

Ei oska öelda

B04: Kas olete teadlikud, miks antakse Eestile EL struktuuritoetusi?[multi]

Et tõsta Eesti konkurentsivõimet Euroopas

Sest Eesti on majanduslikult vähemarenenud piirkond

Et tagada Eestis jätkusuutlik majandusareng

Inimressursside ja tööhõive arendamiseks

Keskkonna kaitseks

Puuetega inimeste ebavõrdsuse vähendamiseks

Et Eesti saaks eurole üle minna

B05: Milliseks hindate Euroopa Liidu struktuuritoetuste mõju Eesti**majandusarengule?**

Väga positiivseks

Pigem positiivseks

Pigem negatiivseks

Väga negatiivseks

Ei oska öelda

[Juhul kui vastati 'Jah' küsimusele B03] **B06: Kas oskate nimetada mõnda**

konkreetset Euroopa Liidu struktuurifondi? [Ära loe variante ette, märgi üles õiged vastused.][multi]

Ei oska öelda

Euroopa Sotsiaalfond

Euroopa Regionaalarengu Fond

Ühtekuuluvusfond

Pakub vale fondi

[Juhul kui vastati 'Jah' küsimusele B03] **B07: Kas olete kuulnud järgmistest Euroopa Liidu struktuurifondidest?** [Nüüd loe ette need vastusevariandid, mida ta eelmises ei teadnud. Need, mida ta eelmises teadis, märgista siin küsimata.][multi]

Euroopa Sotsiaalfond

Euroopa Regionaalarengu Fond

Ühtekuuluvusfond

Ei tea neist ühtegi

[Juhul kui vastati 'Jah' küsimusele B03] **B08: Millistest kanalitest olete EL struktuuritoetuste kohta infot saanud?**[multi]

televisioon

raadio

internet

kohalik ajaleht

üleriigiline ajaleht

infopäevad ja seminarid

infomaterjalid (brošüür, voldikud)

toetust jagavatest asutustest

maakondlik arengukeskus

erakonsultandid

Ei ole kuskilt infot saanud

Muud: (mis?)

[Juhul kui vastati 'Jah' küsimusele B03] **B09: Kas info on allnimetatud kanalites üldiselt lihtsalt arusaadav?** [Küsida ainult nende allikate kohta, kust ta on infot saanud.][multi]

televisioon

raadio

internet

kohalik ajaleht

üleriigiline ajaleht

infopäevad ja seminarid

infomaterjalid (brošüür, voldikud)

toetust jagavatest asutustest

maakondlik arengukeskus

erakonsultandid

muu nimetatud allikas

B10: Millistest kanalitest sooviksite edaspidi rohkem antud teema kohta infot

saada?[multi]

televisioon

raadio

internet

kohalik ajaleht

üleriigiline ajaleht

infopäevad ja seminarid

infomaterjalid (brošüür, voldikud)

toetust jagavatest asutustest

maakondlik arengukeskus

erakonsultandid

Ei soovi infot

Muud: (mis?)

[Juhul kui vastati 'Jah' küsimusele B03] **B11: Kas olete külastanud struktuurifondide kodulehekülge www.struktuurifondid.ee ?**

Ei

Jah

[Juhul kui vastati 'Jah' küsimustele B03 ja B11'] **B12: Kuivõrd kursis olete struktuurifondide kodulehekülje www.struktuurifondid.ee-ga?**

Olen sealse infoga kursis

Olen põgusalt tutvunud

[Juhul kui vastati 'Jah' küsimusele B03 ning 'Ei' küsimusele 'B11 '] **B13: Kuivõrd kursis olete struktuurifondide kodulehekülje www.struktuurifondid.ee-ga?**

Olen sellest kuulnud

Ei ole kuulnud

[Juhul kui vastati 'Jah' küsimusele B03] **B14: Kas olete külastanud Euroopa**

Sotsiaalfondi kodulehekülge www.sm.ee/esf ?

Ei

Jah

[Juhul kui vastati 'Jah' küsimustele B03 ja B14] **B15: Kuivõrd kursis olete Euroopa**

Sotsiaalfondi koduleheküljega www.sm.ee/esf?

Olen sealse infoga kursis

Olen põgusalt tutvunud

[Juhul kui vastati 'Jah' küsimusele B03 ning 'Ei' küsimusele 'B14 '] **B16: Kuivõrd kursis**

olete Euroopa Sotsiaalfondi koduleheküljega www.sm.ee/esf?

Olen sellest kuulnud

Ei ole kuulnud

B17: Kas olete teadlik allolevatest teavitustegevustest?[multi]

Telesaade "Kuhu lähed, euroraha"

Ajakiri „Eesti areng“

Delfi euroraha keskkond

Ei tea neist ühtegi

B18: Nimetage esimesena meenuvad objektid või tegevused, mis EL toetust on saanud!

B19: Kas EL toetuste planeerimine ja jagamine Eestis on Teie arvates

läbipaistev ja korrupsioonivaba?:

Jah, kindlasti

Pigem jah

Pigem ei

Kindlasti mitte

Ei oska öelda

B20: Kas teie arvates suunatakse Euroopa Liidu raha praegu õigetesse valdkondadesse?

Jah, kindlasti

Pigem jah

Pigem mitte

Kindlasti mitte

Ei oska öelda

C: C01: Milline on viimasel ajal olnud Teie pere keskmine netosissetulek ühe pereliikme kohta?

kuni 1000 krooni pereliikme kohta

1001-2000

2001-3000

3001-4000

4001-5000

5001-6000

6001-8000

8001-10000

Üle 10000 krooni pere liikme kohta

C02: Haridus

Algharidus

Põhiharidus

Kutseharidus (ilma keskhariduseta)

Keskharidus

Kutseharidus + keskharidus (keskeriharidus)

Rakenduslik kõrgharidus

Ülikooliharidus, kraadiharidus

C03: Kui tihti vaatate televiisorist uudiseid?

Järjekindlalt iga päev

Pidevalt, ehkki mitte iga päev

Juhuslikult, vahetevahel

Väga harva

Üldse mitte

C04: Kui tihti kuulate raadiost uudiseid?

Järjekindlalt iga päev

Pidevalt, ehkki mitte iga päev

Juhuslikult, vahetevahel

Väga harva

Üldse mitte

C05: Kui tihti loete ajalehest uudiseid?

Järjekindlalt iga päev

Pidevalt, ehkki mitte iga päev

Juhuslikult, vahetevahel

Väga harva

Üldse mitte

C06: Kui tihti loete internetist uudiseid?

Järjekindlalt iga päev

Pidevalt, ehkki mitte iga päev

Juhuslikult, vahetevahel

Väga harva

Üldse mitte

7. Lisa II: tabeljaotused